

Dosarul nr. 2r-602/19

Instanța de fond: Judecătoria Orhei, sediul Rezina – I. Parii

Instanța de apel: CA Chișinău – L. Bulgac, A. Panov, V. Cotorobai

ÎNCHEIERE

30 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Anatolii Jurcov,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Anatolii Jurcov
împotriva Penitenciarului 17, Rezina cu privire la stabilirea faptului discriminării și
încasării prejudiciului moral,

împotriva încheierii din data de 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,
prin care s-a restituit cererea lui Anatolii Jurcov din motivul neîndeplinirii în termen a
indicațiilor instanței de apel,

constată:

La 03 decembrie 2018 Anatolii Jurcov, prin intermediul serviciului poștal, a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Penitenciarului nr. 17, Rezina, prin
care a solicitat stabilirea faptului discriminării și încasarea prejudiciului moral.

Prin hotărârea din data de 27 martie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina s-a
respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Anatolii
Jurcov.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 09 aprilie 2019, prin
intermediul serviciului poștal, Anatolii Jurcov a contestat-o cu apel nemotivat,
solicitând casarea acesteia. Cererea de apel prealabilă a fost depusă de apelant într-o
limbă, alta decât cea în care se desfășoară procesul.

Prin încheierea din data de 04 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat
curs cererii de apel declarată de Anatolii Jurcov din motivul că nu corespunde
cerințelor art. 364 și 365 din Codul de procedură civilă, acordându-i-se un termen de
30 zile din momentul comunicării încheierii, pentru a prezenta cererea de apel
întocmită în conformitate cu exigențele Legii și în limba de stat. Concomitent
apelantului i s-a explicat că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile cererii de apel,
în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și, împreună cu actele
anexate, va fi restituită.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 05 septembrie 2019 a
restituit recursul declarat de către Anatolii Jurcov din motivul neîndeplinirii
indicațiilor instanței de apel consemnate în încheierea din data de 04 iulie 2019.

Împotriva încheierii instanței de apel, la 20 septembrie 2019, Anatolii Jurcov a
depus recurs, redactat în altă limbă decât limba de stat, prin care a solicitat casarea
încheierii instanței de apel din data de 05 septembrie 2019.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a-l restitui din considerentele ce preced.

În conformitate cu art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) din Codul de procedură civilă instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu corespunde prevederilor art. 437, alin.(1).

Articolul 437, alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează elementele pe care trebuie să le conțină o cerere de recurs.

La caz, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că Anatolii Jurcov a depus cerere de recurs împotriva încheierii din data de 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, care este redactată într-o altă limbă decât limba oficială în care se desfășoară procesul, fără a anexa traducerea acesteia în limba de stat.

Instanța de recurs remarcă că prin Hotărârea nr. 17 din 04 iunie 2018 a Curții Constituționale a Republicii Moldova a fost constatată desuetudinea Legii nr. 3465 din data de 01 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești.

Curtea a notat că potrivit art. 74, alin. (1) din Legea nr. 100 din data de 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, efectul constatării desuetudinii unei legi presupune încetarea acțiunii sale, tot așa cum se întâmplă în cazul abrogării ei.

În conformitate cu art. 13, alin.(1) din Constituție limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine, care în lumina Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 36 din 5 decembrie 2013, urmează a fi înțeleasă ca limba română.

Astfel, Colegiul reiterează că unul din principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească.

Prevederile conținute în art. 118 din Constituție sunt necesare pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor în condițiile egalității depline în fața legii. Reglementările invocate au fost reluate și incorporate în textul legilor procedurale, fiind coroborate cu tratatele internaționale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care nu impun condiții privind limba în care se desfășoară procesul, prezumând că ședința de judecată se desfășoară în limba națională a statului.

În lumina celor indicate, caracterul oficial al limbii instituie obligativitatea utilizării limbii oficiale, iar judecarea cauzelor să aibă loc în limba oficială a statului.

Din cele menționate rezultă că documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba de stat. Cetățenii care nu posedă sau nu vorbesc limba de stat au dreptul să se exprime în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, chiar și în ipoteza în care cunosc limba de stat, fiind un beneficiu legal acordat acestora. Totodată, dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor orale desfășurate în fața instanței judecătorești, include și dreptul de a întocmi și înainta în instanță acte de procedură sau alte cereri în această limbă, însă acestea trebuie să fie însoțite de o traducere în limba de stat.

În aceste condiții, Colegiul concluzionează că atunci când cererea de recurs în Secțiunea 1 este redactată într-o altă limbă decât limba de stat, este aplicabilă sancțiunea procedurală sub forma restituirii cererii de recurs.

Instanțele de judecată nu se pot preocupa de traducerea cererilor înaintate instanței (de chemare în judecată, apel sau recurs) dintr-o altă limbă în limba de stat din simplul considerent că această pretinsă obligație depășește cadrul împuternicirilor de a înlăptui justiția în mod imparțial și echidistant. Obligația instanței de judecată este de a asigura participanții la proces să ia cunoștință de actele, de lucrările dosarului și să vorbească în judecată prin interpret, în cazul când nu cunosc limba de stat.

Prin urmare, cererea de recurs redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului trebuie însoțită de traducerea acesteia, realizată de către un translator autorizat. Sarcina traducerii cererii formulate într-o altă limbă decât limba oficială a statului aparține celui care o prezintă, nu instanței de judecată.

Colegiul reține jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și anume cauza Ivanov versus Finlanda din 29 mai 2002, în care Curtea a constatat în cazul unei doamne cetățean rus, care invocase refuzul accesului la un tribunal pentru că își formulase cererea în limba rusă și nu în limbile oficiale din Finlanda – finlandeza și suedeza – că reclamanta fusese liberă să introducă o nouă acțiune, atât timp cât aceasta era formulată în una din limbile oficiale din Finlanda. Curtea Europeană a notat că, deși reclamanta nu beneficia de un drept absolut la gratuitatea asistenței juridice, ea putea solicita subvenționarea asistenței, precum și numirea unui avocat din oficiu care cunoștea una din limbile oficiale. Curtea Europeană nu a considerat că reclamantei i s-a îngrădit accesul la un tribunal, în vederea intentării procedurilor civile.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de Anatolii Jurcov împotriva încheierii din data de 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău este redactată într-o altă limbă decât limba oficială a procesului și nu este însoțită de traducere, în conformitate cu prevederile art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Anatolii Jurcov, deoarece nu corespunde prevederilor art. 437, alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹, alin. (1), lit. (b¹) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se restituie recursul declarat de către Anatolii Jurcov împotriva încheierii din data de 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas